

प्राकृतं च विकृतावित्यनेन न्यायेन (१. ५. ४) प्राकृतं ध्रुवासमञ्जनं विकृतात्पशुस-
मञ्जनात्पूर्वं मा भूदिति प्रत्ययः कृतः सूत्रकृता पशुं पूर्वङ्क्तीति^{१)} . अत एव
यत्र वचनाभावः तत्र प्राकृतविकृतकर्मसंनिपाते प्राकृतं पूर्वं भवतीति तद्यथा
पित्र्यायामिडानन्तरं पिण्डदानात्प्राञ्जानदक्षिणादानादि यथा च वैश्वदेवाद्दो
पर्वणि हविरासादनान्तरं प्रागग्निमन्यनाहविरालम्बनोदकस्पर्शनानि यथा च
तृणानुप्रहरणानन्तरं प्राग्वज्रिनयागादात्मा[लम्भोदका]लम्भौ यथा सवनीयेषु
निर्वापानन्तरमेव हविषां प्रोक्षणाभिवासनान्तं प्राक्प्रचरणीहोमादिति । अनेकय-
ज्ञमानके पशुश्रोण्योः समञ्जनमन्त्रे ऊहः सं यज्ञपतीऽआशिषेति द्वियज्ञमानके
सं यज्ञपतय आशिषेति बहुषु ।

प्रवृत्य होतारमाश्राव्याह्वानिर्ह दैवीनां विशां पुरस्तायं यज्ञमानो मनुष्या-
णां सुन्वन्निति सुत्ये तयोरस्यूरि गार्हपत्यं दीदयहृतं हिमा द्वा यू राधा-
सीत्सम्पृञ्चानावसम्पृञ्चानौ तन्व इति (३. ७. ४. १०-११) ॥ ३ ॥ होतारं प्रवृत्य
प्रकृतिवदाश्रावणपूर्वकमग्निर्देवो दैव्यो होतेति होतृवरणं कृत्वा पुनराश्राव्य
अग्निर्ह दैवीनामित्यमुं मन्त्रमसम्पृञ्चानौ तन्व इत्येवमन्तमध्वर्युर्व्रवीति . अत्र मन्त्रे
यज्ञमानो मनुष्याणामित्यत्र सुत्येऽहनि ऋतुयाज्यर्थे वरणे सुन्वन्यज्ञमानो मनु-
ष्याणामिति प्रयोगः . सुन्वन्मनुष्याणामित्येतावदेवेति केचित् तन्नोपपन्नम्
सर्वेषु शाखान्तरसूत्रेषु सुन्वन्यज्ञमान इति प्रयोगस्य दर्शनात् . तथा चाप^{२)} दैवं
च मानुषं च होतारौ वृत्वा पुनराश्राव्य मैत्रावरुणं प्रवृणीत^{३)} इति । अनेकयज्ञ-
मानके चास्य मन्त्रस्य विपरिणामः इमौ यज्ञमानौ^{४)} तेषामस्यूरि^{५)} त्रयो यवो
राधाऽसीत्सम्पृञ्चाना असम्पृञ्चानास्तन्व इति द्वियज्ञमानके इमे यज्ञमाना^{६)} तेषाम-
स्यूरि^{७)} चत्वारो यवः पञ्च यवः^{८)} षड्यव इत्यादि यज्ञमानसंख्यात एकाधिकमुक्त्वा^{९)}
राधाऽसीत्सम्पृञ्चाना असम्पृञ्चानास्तन्व इति बहुयज्ञमानके ।

मैत्रावरुणाय दण्डं प्रयहति मित्रावरुणयोस्त्वा प्रशास्त्रोः प्रशिषा प्रयहामीति
॥ ४ ॥ वरणानन्तरमध्वर्युर्मैत्राण्डं समर्पयति मित्रावरुणयोस्त्वेति सूत्रपठितेन
मन्त्रेण उपविश्य प्रयहति . शाखान्तरे यज्ञमानः प्रयहति ।

१) See pag. ८४, ११. २) पञ्च यवः is wanting in AB. ३) एकाविधमुं ABC.